

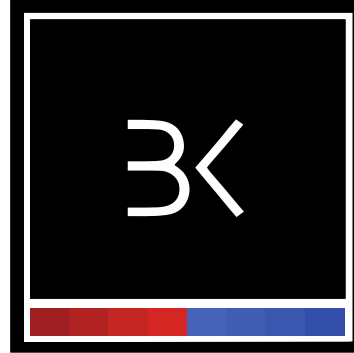
Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

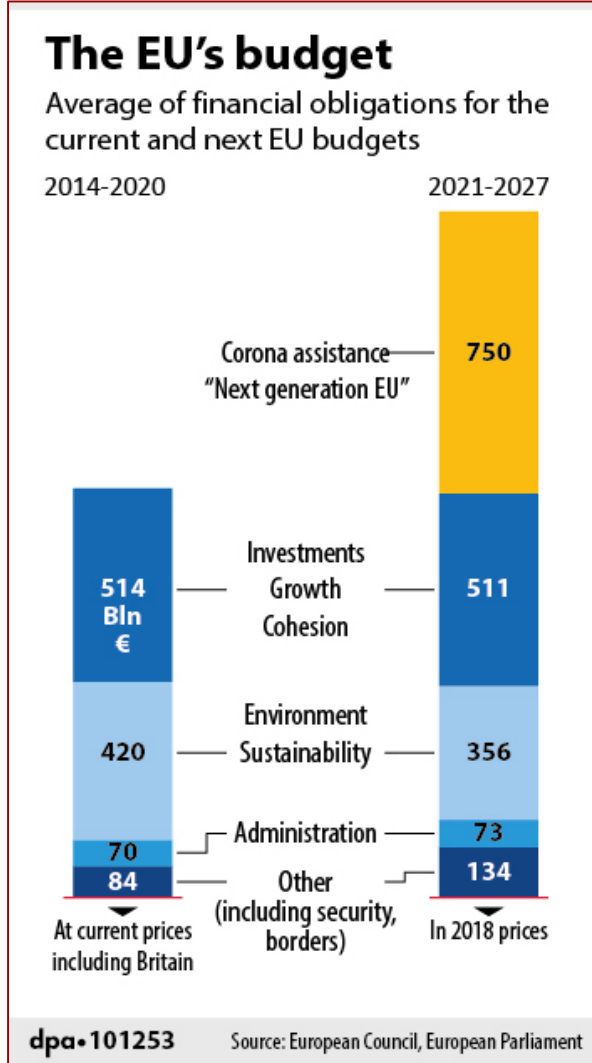
CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

24 Temmuz / 2020

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

AB liderleri Kurtarma Paketinde Anlaştı

- ❖ Avrupa Birliği (AB) liderleri, üye ülkelerin ekonomilerini desteklemek için 750 milyar Euro'luk (860 milyar dolar) ortak tahvil arzını öngören teşvik paketi konusunda anlaşmaya vardı.
- ❖ Paketin 390 milyar Euro'luk kısmını hibeler ve 360 milyar Euro'luk kısmını ise düşük faizli krediler oluşturuyor.
- ❖ Fonların yaklaşık üçte biri iklim değişikliği ile mücadeleye tahsis edilecek ve blok'un gelecek 1 trilyon euro tutarında 7 yıllık bütçesi ile birlikte, bu adım tarihin en büyük yeşil teşvik paketini oluşturacak. Tüm harcamalar, Paris Anlaşması'nın sera gazlarını azaltma amacı ile uyumlu olacak.

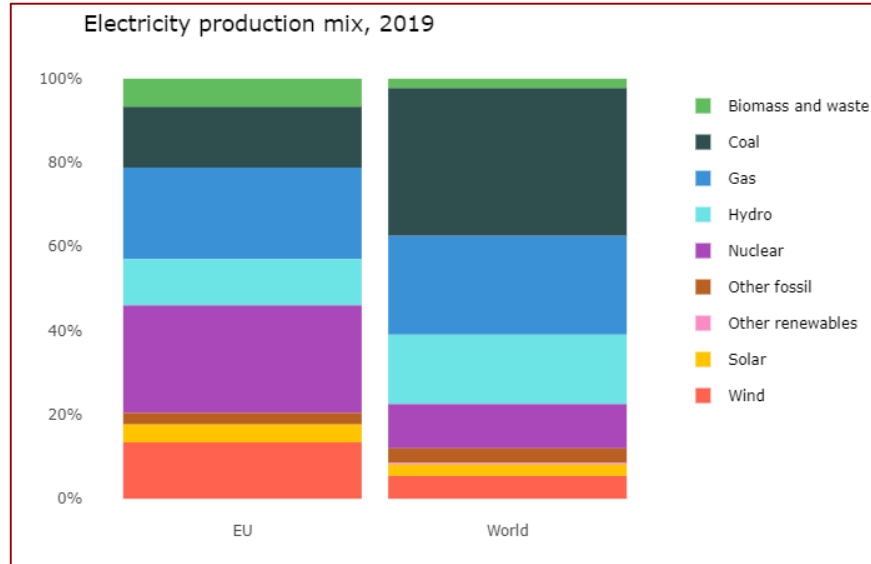
AB Birliđinin Önemli Dayanakları:

- ❑ Bu hafta AB tarihinde ilk defa bu kadar kapsamlı bir mali paket açıklandı.
- ❑ Ayrıca bu durum Avrupa Birliği komisyonun tarihinde ilk kez üyeleri lehine bu kadar büyük bir düzeyde borçlanmasını da ifade etmekte.
- ❑ Avrupa Birliği'nin bu denli büyük bir mali plana imza atmasının ardında şüphesiz birincil neden olarak, Covid-19'un yarattığı kötü ekonomik etkiler sonucunda birliğin varlığını sürdürme çabası var.
- ❑ Ancak bütçe kalemleri inceleğinde fonların yaklaşık üçte biri iklim değişikliği ile mücadeleye ayrılacak ve 1 Trilyon Euro'luk 7 yıllık bütçe ile bu durum tarihin en büyük yeşil teşvik paketini oluşturuyor.

Dayanak 1 : Yenilenebilir Enerji AB'nin En Büyük Elektrik Kaynağı

- ❑ Elektrik tüketiminin dünya ortalamasının çok üzerinde olduğu AB ülkelerinde yenilenebilir enerjiden elektrik üretimi de son yıllarda çok artmış durumda.
- ❑ Londra merkezli Ember araştırma şirketinin hazırladığı rapora göre; Avrupa'da 2020'nin ilk yarısında hidro, güneş, rüzgar ve biyo yakıttan elde edilen elektrik %40 oranında iken, fosil yakıttan elde edilen elektrik enerjisi %34 seviyesinde kaldı.
- ❑ AB'nin ilk 27 ülkesinde yenilenebilir enerjiden üretilen elektrik aynı dönemde %11 artış kaydetmiş oldu.

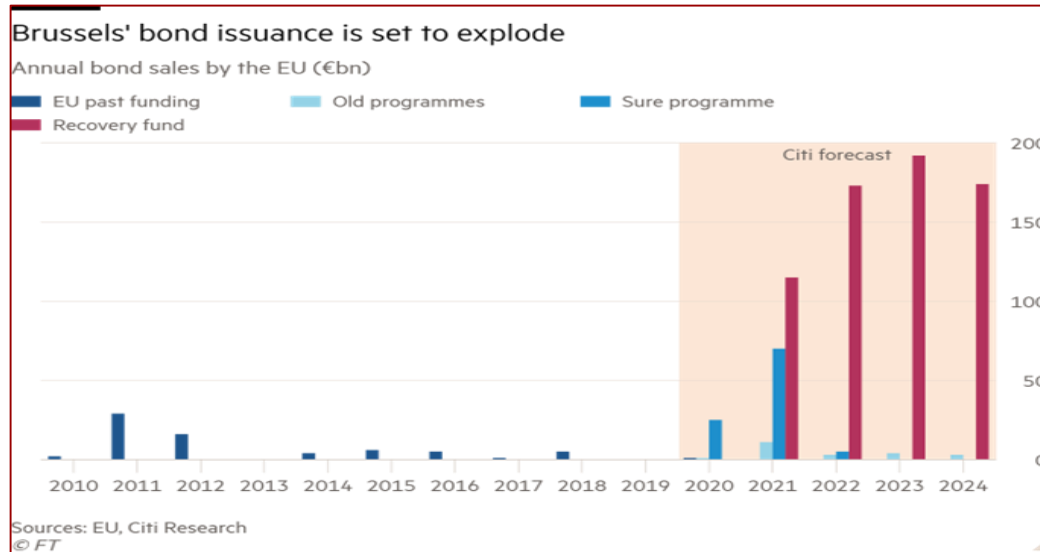
Kaynak: Ember Çevreci Düşünce Kuruluşu

Dayanak 2: Hukuk Devleti İlkesi

- ❑ Avrupa Birliği zirvesinde üzerinde uzlaşılmal mali paketin yürürlüğe girebilmesi için Avrupa Parlamentosu'nun onay vermesi gerekiyor. Bütçe tasarısı ile ilgili bu oylamanın sonbaharda yapılması planlanıyor.
- ❑ Avrupa Parlamentosu üyelerine göre AB zirvesinde açıkta kalan kritik konulardan biri de hukuk devleti ilkesi oldu. AB Komisyonu gibi Avrupa Parlamentosu da hukuk devleti ilkesine aykırı davranan Birliđe üye ülkelere, Brüksel'den aktarılan mali kaynakların kesilebilmesini talep ediyor.
- ❑ Her ne kadar AB zirvesinde de bu uygulamaya prensipte olanak tanıyan madde kabul edilmiş olsa da, Polonya ve Macaristan'ın baskısıyla hukuk devleti mekanizması ile ilgili detaylar anlaşma metnine dahil edilmedi.
- ❑ Uzun yıllardır, adalet sisteminin bağımsızlığı ve basın özgürlüğü gibi AB değerlerinin altını oymakla itham edilen Polonya ve Macaristan, Birliđin bu konuda cezai müeyyide getirecek tasarılarını bundan sonra da bloke edeceğini duyurdu.

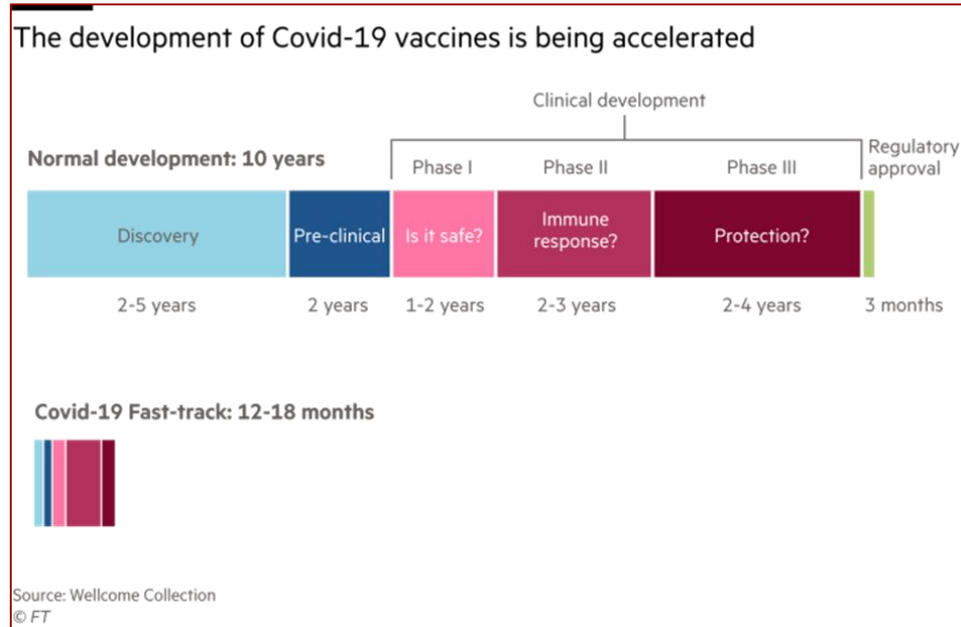
Dayanak 3: Bankacılık Birliği Temeli

- ❑ Uzmanlar AB'nin 750 milyar euroluk kurtarma fonu üzerinde anlaşmasının sonraki adımı olarak bankacılık birliği olduğunu düşünüyor.
- ❑ Bloomberg haberine göre ; Yunanistan Merkez Bankası Başkanı Yannis Stournaras, Avrupa Birliği'nin 750 milyar euroluk kurtarma fonu üzerinde anlaşmasının bankacılık birliği adına önemli bir gelişme olarak gördüğünü belirterek, "Bankacılık birliği bu anlaşmanın ikinci devamı olacak." diye ifade ederken,
- ❑ Finlandiya Merkez Bankası Başkanı Olli Rehn ise, AB'nin bu yoğunlukta tahvil ihraç etmesinin Avrupa'da bir bankacılık birliği kurulması adına gerekli ortamı oluşturduğunu söyledi ve bankacılık birliğinin Euro Bölgesi mevduat sigorta sisteminin de yolunu açacağını ve finansal bir destek olarak işlev göreceğini tahmin ettiğini ekledi.

Covid-19'un Hızlandırdığı Aşı Çalışmaları

- ❑ Dijitalleşmeyi ve iklim değişikliği ile mücadeleyi hızlandırdığı söylenen Covid-19'un aşı çalışmalarına kattığı ivme neredeyse ışık hızında..
- ❑ Normal şartlar altında keşfi 2-5 yıl, ön klinik çalışmaları 2 yıl ve 3 faz halindeki klinik gelişimi 5-9 yıl arasında süren ve ortalama 10 yılda geliştirilen aşı,
- ❑ Yaşanan çaresiz ve elim süreç nedeni ile 12-18 ay arasında bir süreye adeta ziplenmiş durumda.
- ❑ FT , bu haftaki haberinde dünyada güvenilirliği onay almış 7, güvenilirliği tartışılan 3 , toplamda ise 10 aşı çalışmasının yürütüldüğünü ve Oxford Üniv. /Astra Zeneca işbirliğindeki çalışmanın en ileri safhada olduğu bilgisini paylaşmış.

Türkiye'nin Kredi Notu –Standard & Poor's

- ❑ Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's (S&P), Türkiye'nin kredi notunu teyit etti.
- ❑ S&P'den yapılan açıklamada, Türkiye'nin uzun vadeli döviz cinsinden kredi notunun "B+", uzun vadeli yerel para birimi cinsinden kredi notunun ise "BB-" olarak teyit edildiği bildirildi.
- ❑ COVID-19 salgınının etkileri nedeniyle Türkiye ekonomisinin bu yıl yüzde 3,3 oranında daralmasının beklendiğine işaret edilen açıklamada, ekonomik büyümenin yılın ikinci yarısında toparlanma göstermesinin öngörüldüğü kaydedildi.
- ❑ Açıklamada, kredi büyümesinin hızlı artışı, çift haneli enflasyon ve cari işlemler açığının son aylarda genişlemesi dahil olmak üzere geçmiş dengesizliklerin yeniden ortaya çıktığına dair işaretlerin olduğu belirtilerek, net kamu borcunun gayrisafi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranının, Türk bankaları geniş çaplı kamu desteğine ihtiyaç duymadıkça, 2020 yılı sonunda yüzde 35 seviyesinde olacağı tahmin edildiği bildirildi.
- ❑ S&P'nin açıklamasında, salgının Türkiye'de kontrol altında görüldüğü ve bu durumun gelişmekte olan diğer ekonomilere kıyasla daha hızlı toparlanmaya izin verdiği ifade edildi.
- ❑ Açıklamada, ülke ekonomisinin 2021'de ise yüzde 4,5'lik toparlanma göstermesinin beklendiği kaydedildi.
- ❑ **Moody's: Kredi notu B1 ve görünüm negatif, Fitch: Kredi notu BB – ve görünüm durağan.**

İşsizlik Başvuruları-Haziran 2020

- Kayıtlı işsiz sayısı 3.379.284 kişi. Haziran ayında İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı bir önceki aya göre %4,8 azalış göstererek 3.379.284 kişi olmuştur. Kayıtlı işsizlerin %52,5'i erkek, %47,5'i kadın, %34,6'sı ise 15-24 yaş grubundadır.
- Ocak-Haziran 2020 döneminde sektörler itibarıyla en fazla işe yerleştirme sanayi sektöründe "İmalat" alanında gerçekleştirilmiştir. Mesleklere göre en fazla işe yerleştirme sırasıyla "Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı ve Konfeksiyon İşçisi" mesleklerinde gerçekleştirilmiştir.

	2019 Haziran	2020 Haziran	Değişim (%)	2019 Ocak- Haziran	2020 Ocak- Haziran	Değişim (%)
Açık İş	151.825	118.280	-22,1%	1.075.744	751.192	-30,2%
Özel	151.321	113.638	-24,9%	1.066.761	727.611	-31,8%
Kamu	504	4.642	821,0%	8.983	23.581	162,5%
İşe Yerleştirme	117.857	67.832	-42,4%	688.024	384.150	-44,2%
Kadın	39.736	23.579	-40,7%	225.611	133.292	-40,9%
Erkek	78.121	44.253	-43,4%	462.413	250.858	-45,8%
Kayıtlı İşsiz	4.417.814	3.379.284	-23,5%			
Kadın	2.231.498	1.605.204	-28,1%			
Erkek	2.186.316	1.774.080	-18,9%			
Aktif İşgücü Programları	32.638	24.299	-25,5%	257.036	186.077	-27,6%
İEP	26.858	20.981	-21,9%	194.627	150.500	-22,7%
MEK	5.780	3.318	-42,6%	62.409	35.577	-43,0%
Bireysel Görüşme	447.009	210.373	-52,9%	3.574.590	1.574.872	-55,9%
Kadın	188.470	67.558	-64,2%	1.353.896	502.559	-62,9%
Erkek	258.539	142.815	-44,8%	2.220.694	1.072.313	-51,7%

TCMB & UYP-Mayıs 2020

- ❑ Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan net UYP, Mayıs'ta eksi 343,7 milyar dolar oldu
- ❑ Buna göre, mayıs sonu itibarıyla geçen yıl sonuna kıyasla Türkiye'nin yurt dışı varlıkları yüzde 10,3 azalışla 227,3 milyar dolar, yükümlülükleri yüzde 5,8 düşüşle 562,1 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.
- ❑ Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan net UYP, mayıs sonunda eksi 343,7 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Net UYP, 2019 sonunda eksi 334,8 milyar dolar düzeyinde bulunuyordu.
- ❑ Aynı dönemde, rezerv varlıklar kalemi yüzde 14 azalışla 90,9 milyar dolar, diğer yatırımlar kalemi yüzde 12,3 düşüşle 83,4 milyar dolar oldu.
- ❑ Diğer yatırımlar alt kalemlerinden bankaların yabancı para ve Türk lirası cinsinden efektif ve mevduatları ise yüzde 5,6 gerileyerek 44,8 milyar dolara indi.
- ❑ Doğrudan yatırımlar (sermaye ve diğer sermaye), piyasa değeri ile döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle geçen yıl sonuna göre yüzde 2,9 azalışla 155,4 milyar dolar oldu.

TCMB Politika Faizi ve Enflasyon Beklenti Anketi

- ❑ Merkez Bankası art arda dokuz toplantıda faiz indirmesinin ardından Haziran ayında indirimlere ara vermişti. Merkez, Temmuz ayında da faiz değişikliğine gitmedi:
- ❑ Beklentilere paralel bir şekilde faiz değişikliğine gitmeyen banka, bir hafta vadeli repo faizini yüzde 8.25 seviyesinde bıraktı.
- ❑ Ekonomistler, TCMB'nin beklentiler dahilinde politika faizini sabit bıraktığını, yıl sonu enflasyon tahmini üzerinde artan yukarı yönlü risklerin ise bankanın gelecek dönem politikalarında öncelikli konu olmaya devam edeceğini belirtti.

Kaynak: Bloomberg HT

Tüketici Güven Endeksi, Temmuz 2020

Tüketici güven endeksi, Temmuz ayında bir önceki aya göre %2,7 oranında azaldı; Haziran ayında 62,6 olan endeks, Temmuz ayında 60,9 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, alt endeksleri ve değişim oranları, Temmuz 2020

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Haziran	Temmuz	Haziran	Temmuz
Tüketici güven endeksi	62,6	60,9	5,2	-2,7
Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi	79,9	80,6	0,8	0,9
Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi	85,5	82,2	4,5	-3,9
Gelecek 12 aylık dönemde işsiz sayısı beklentisi ⁽¹⁾	62,1	61,0	12,2	-1,7
Gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimali	23,1	19,9	6,5	-14,0

(1) İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması, işsiz sayısında azalma beklendiğini, endeksin azalması ise işsiz sayısında artış beklendiğini göstermektedir.

